

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ๑) เพื่อศึกษาระดับหลักกัลยาณมิตรในการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญา ๒) เพื่อเปรียบเทียบหลักกัลยาณมิตรในการดำเนินชีวิตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรศาลอาญา ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักกัลยาณมิตรในการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญา ซึ่งผู้ศึกษาจะนำเสนอสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

พบว่า บุคลากรศาลอาญา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓ มีอายุ ระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘ มีสถานะภาพโสด จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘ มีเงินเดือนรวมค่าตอบแทน อยู่ระหว่าง ๑๕,๐๐๑ -๒๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๙ มีประสบการณ์ทำงาน ๖-๑๐ ปี จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖ และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๔

๕.๑.๒ การวิเคราะห์ระดับกัลยาณมิตรของบุคลากรศาลอาญา

พบว่าบุคลากรศาลอาญาจำนวนทั้งสิ้น ๑๖๙ คน โดยภาพรวม บุคลากรของศาลอาญามีระดับกัลยาณมิตรโดยรวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๖๘$) แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นรายด้านพบว่า ด้านได้รับความเคารพ (ครู) มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับหนึ่ง รองลงมา ด้านชี้แจงด้านการรู้จักพูดให้เหตุผล ชี้แจงแนะนำ (วัดตา) มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ด้านสร้างความน่ารัก (ปิโย) ด้านการประพฤติน่าเจริญใจ (ภาวนิโย) ด้านไม่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย (โน จัฏฐาเน นิโยชเย) และด้านแถลงเรื่องล้าลึกได้ (คัมภีรญจะ กถังกัตตา) มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากใกล้เคียงกัน ตามลำดับ

๕.๑.๓ สรุปผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญา

พบว่าบุคลากรศาลอาญาจำนวนทั้งสิ้น ๑๗๐ คน โดยภาพรวม บุคลากรของศาลอาญามีระดับการดำเนินชีวิตโดยรวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๙๒$) แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับหนึ่ง รองลงมาด้านปัญหามีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ด้านจิตใจ และด้านกาย มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากตามลำดับ

๕.๑.๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างหลักกัลยาณมิตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรศาลอาญา

โดยภาพรวม :- พบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรศาลอาญา เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป มีเพศ อายุ สถานภาพ ประสบการทำงาน แตกต่างกันมีระดับกัลยาณมิตรไม่แตกต่างกัน

ส่วนตัวอย่างบุคลากรศาลอาญา เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป เงินเดือนรวมค่าตอบแทน ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับกัลยาณมิตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑

๕.๑.๕ สรุปผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในระดับการดำเนินชีวิต

โดยภาพรวม :- พบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรศาลอาญา เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป มีเพศ อายุ สถานภาพ เงินเดือนรวมค่าตอบแทน และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันมีหลักการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน

ส่วนตัวอย่างบุคลากรศาลอาญา เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีระดับกัลยาณมิตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑

๕.๑.๖ สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักกัลยาณมิตรในการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญา

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักกัลยาณมิตรต่อการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญา พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง หลักกัลยาณมิตรและหลักการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญา โดยรวมและแต่ละด้าน ทุกคู่ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง

ด้านการสร้างความน่ารัก (ปิโย) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินชีวิตทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการได้รับความเคารพ (ครุ) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินชีวิตทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการประพฤติน่าเจริญใจ (ภาวนีโย) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินชีวิตทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการรู้จักพูดให้เหตุผล ชี้แจงแนะนำ (วัตตทา) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินชีวิตทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการทนต่อถ้อยคำ (วจนัฏโฆ) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินชีวิตทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการแถลงเรื่องล้าลึกได้ (คัมภีรญจะ กถังกัตตา) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินชีวิตทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการไม่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย (โน จัฏฐาเน นิโยชเย) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินชีวิตทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักกัลยาณมิตรต่อการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญาจึงยอมรับสมมติฐานว่า หลักกัลยาณมิตร คือ ด้านการสร้างความน่ารัก (ปิโย), ด้านการได้รับความเคารพ (ครุ), ด้านการประพฤติน่าเจริญใจ (ภาวนีโย), ด้านการรู้จักพูดให้เหตุผล ชี้แจงแนะนำ

(วัดตา), ด้านการทนต่อถ้อยคำ (วจนักษโม), ด้านการแถลงเรื่องล้าลึกได้ (คัมภีร์ญจะ กถังกัตตา), ด้านการไม่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย (โน จัฏฐาเน นโยชเย) และมีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินชีวิต ด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านปัญญา

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ อภิปรายผลระดับกัลยาณมิตรของบุคลากรศาลอาญา

หลักกัลยาณมิตรในการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญา ศาลอาญาเป็นหน่วยงานที่จะนำมาซึ่งความยุติธรรมให้กับบรรดาบุคคลในประเทศเป็นอย่างมาก เป็นบุคคลที่ถูกคัดเลือกจากสังคมในระดับหนึ่ง เพื่อมีหน้าที่ในการให้ความยุติธรรมแก่สังคม พระอริป อธิปญโญ (ชัยสวัสดิ์อารี)^๑ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาหลักกัลยาณมิตรในพระพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาความหมาย ประเภท หน้าที่ คุณสมบัติ ตลอดจนถึงความสำคัญของกัลยาณมิตร จากการศึกษาวิจัย พบว่า กัลยาณมิตร หมายถึง บุคคลที่มีความถึงพร้อมแห่งคุณธรรมความดีงาม เป็นผู้มีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพชีวิต ตั้งตนอยู่อย่างเหมาะสม รวมทั้งยังสร้างสรรค์ประโยชน์สุขให้กับผู้อื่น เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาตน

ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่า ศาลอาญานั้นจะทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีในความผิดอันเกิดจากการกระทำของตัวบุคคล กล่าวคือเป็นหน่วยงานที่สามารถลงโทษตัวบุคคลที่กระทำความผิดโดยตรง จึงต้องมีความเป็นกัลยาณมิตรด้วยความเสมอภาค สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทุมพร เผ่าสุวรรณ. ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในคดีที่มีต่อการให้บริการของศาลอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในคดีที่มีต่อการให้บริการของศาลอาญาตลอดจนทราบปัญหาข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของศาลอาญาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามทำการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีที่มาติดต่อขอรับบริการที่ศาลอาญาทั้งหมดจำนวน ๓๐๐ ราย และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้เกี่ยวข้องในคดีจำนวน ๑๐ ราย เพื่อรวบรวมข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ซึ่งทดสอบด้วยความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณและวิเคราะห์เชิงมานุษยวิทยาสำหรับข้อมูลเชิงมานุษยวิทยา ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในคดีที่มีต่อการให้บริการของศาลอาญา คือ งานประชาสัมพันธ์ของศาลอาญาที่ผู้เกี่ยวข้องในคดีมาติดต่อขอรับบริการมีความพึงพอใจมากกว่าการติดต่องานอื่น ๆ ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรวดเร็วและต่อเนื่อง การอำนวยความสะดวกการให้บริการอย่างเสมอภาค สุจริต สุภาพ ถูกต้อง และด้านสถานที่และความปลอดภัย ส่วนปัจจัยด้านระดับการศึกษา และจำนวนครั้งที่มาติดต่อขอรับบริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในคดีที่มีต่อการให้บริการของศาลอาญา แต่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับสมมติฐานการวิจัยและปัจจัยด้านเพศ อายุ อาชีพ ประเภท

^๑ พระอริป อธิปญโญ (ชัยสวัสดิ์อารี), “การศึกษาหลักกัลยาณมิตรในพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

คติ และประเพณีของผู้เกี่ยวข้องในคดียี่สิบคดีที่มติดต่องานศาลอาญาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในคดีที่มีต่อการให้บริการของศาลอาญา^๒

๕.๒.๒ อภิปรายผลระดับการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาลอาญา

บุคลากรศาลอาญาจำนวนทั้งสิ้น ๑๗๐ คน โดยภาพรวม บุคลากรของศาลอาญามีระดับการดำเนินชีวิตโดยรวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๙๒$) แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับหนึ่ง รองลงมาด้านปัญหามีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ด้านจิตใจ และด้านกาย มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในบริบทของศาลยุติธรรม การที่ศาลยุติธรรมมีลักษณะขององค์การ มีเป้าประสงค์ พันธกิจมีความชัดเจน บุคลากรเข้าใจความหมายเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมในสังคมตรงกัน และใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติมี และสามารถปรับตัวให้เขาสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง อำนาจความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

องค์การโดยทั่วไปจะมีระบบค่านิยมของตนเองที่ยึดถือ ทำให้เกิดบรรทัดฐานทางพฤติกรรม และระบบควบคุมบุคลากรซึ่งก็คือวัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) กล่าวได้ว่าวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการควบคุมกลยุทธ์ขององค์การ อย่างหนึ่งและยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารให้บุคลากรได้รับทราบแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยวัฒนธรรมองค์ การของแต่ละองค์การจึงจำเป็นต้องผ่านการทดสอบตามกาลเวลาจนเป็นที่ยอมรับ จากบุคลากรในองค์การว่าสามารถแก้ปัญหาต่างๆขององค์การได้

จึงสามารถอธิบาย ได้ว่าศาลอาญามีลักษณะการเชื่อมโยงปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมแวดล้อม มีการสร้างระบบและมีวิสัยทัศน์ร่วมกันเป็นทีมมีความรู้สึกในการเป็นเจ้าขององค์การ กระตุ้นให้เกิดความผูกพัน เกิดการตอบสนองต่อหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อสังคม เกิดการร่วมมือประสานงานระหว่างหน่วยงานที่แตกต่าง และเกิดการเชื่อมโยงระหว่างภายในและภายนอกองค์การ มีความพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีณ บุญฉวย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมองค์ การองค์การการเรียนรู้กับประสิทธิภาพของ ศาลยุติธรรม : ตัวแบบสมการโครงสร้าง พบว่า พบว่า ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพองค์การอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติโดยร้อยละ ๘๓.๒๐ ของค่าความแปรปรวนในแนวคิดประสิทธิภาพองค์การสามารถถูกอธิบาย และทำนายโดยปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การในระดับสูงมาก

๕.๒.๓ อภิปรายผลผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างหลักกัลยาณมิตรในการดำเนินชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรศาลอาญา

โดยภาพรวม :- พบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรศาลอาญา เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป มีเพศ อายุ สถานภาพ ประสบการทำงาน แตกต่างกันมีระดับกัลยาณมิตรไม่แตกต่างกัน

^๒ อุทุมพร เผ่าสุวรรณ. ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในคดีที่มีต่อการให้บริการของศาลอาญา. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยามหาบัณฑิต , (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), บทคัดย่อ.

ส่วนตัวอย่างบุคลากรศาสนาอาญา เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป เงินเดือนรวมค่าตอบแทน ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับกัลยาณมิตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑

๕.๒.๔ อภิปรายผลผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการดำเนินชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรศาสนาอาญา

เป็นที่น่าสังเกตว่า ระดับการศึกษามีส่วนอย่างมากในแง่ของกัลยาณมิตร และการดำเนินชีวิต การอภิปรายผลผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างหลักกัลยาณมิตรในการดำเนินชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรศาสนาอาญา

โดยภาพรวม :- พบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรศาสนาอาญา เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป มีเพศ อายุ สถานภาพ เงินเดือนรวมค่าตอบแทน และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันมีหลักการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน

ส่วนตัวอย่างบุคลากรศาสนาอาญา เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีหลักการดำเนินชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑

พัฒนาพฤติกรรม ความเป็นกัลยาณมิตรโดยธรรมชาตินั้น เกิดจากการเรียนรู้โดยไม่ได้จัดกระทำขึ้นโดยการเห็น ตัวแบบ การเลียนแบบจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เกิดจากความบังเอิญ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคล จนเกิดเป็นความเคยชิน มีการแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำๆ จนกลายเป็นนิสัยประจำตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสภรณ์ วิฑูรเมธา ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบกัลยาณมิตร เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาล” พบว่า ระบบกัลยาณมิตร ทำให้นักศึกษาผู้เป็นกัลยาณมิตร มีความรัก ความเอื้ออาทร เป็นมิตรกับผู้อื่น พัฒนาบุคลิกให้ยิ้มแย้มใจเย็น หนักแน่น อดทน รับผิดชอบ คิดดี และเห็นคุณค่าในตนเอง

บุคลากรศาสนาอาญา ที่จะทำงานได้สัมฤทธิ์ผลและสำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงานนั้นๆ จะต้องมีความรู้คุณธรรมหรือหลักธรรมของพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต หรือปฏิบัติหน้าที่งาน คุณธรรมนั้นไม่ใช่เพียงฝึกฝนให้มีเป็นเพียงความรู้ โดยสามารถจำได้ อธิบายได้ แต่ต้องฝึกฝนให้มีเป็นความรู้ โดยตระหนักได้ว่าอะไรดี อะไรไม่ควร และปฏิบัติ ในทางที่ดีที่ควรให้เป็นปรกติวิสัย ในการฝึกฝนคุณธรรมนั้นพึงใช้สิ่งโน้มนำให้คุณธรรมต่ำลงได้แก่ ความไม่ซื่อตรง ต่อตนเอง ซึ่งอาจเป็นการวินิจฉัยเข้าข้างตนเองว่าสิ่งที่ทำไปนั้นไม่ผิด หรือโยนความผิดให้ผู้อื่น หรืออภัยให้แก่ ตนเองในการทำผิด โดยหวังทำดีชดเชยเมื่อภายหลังหรือยกเว้นให้แก่ตนเองด้วยความรู้สึก ว่า ทำผิดครั้งเดียวไม่ เป็นไร หรือมองเห็นศีลธรรมเป็นเกณฑ์สำหรับคนอื่นหรือเกี่ยงให้คนอื่นประพฤติดีเสียก่อน

๕.๒.๕ สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักกัลยาณมิตรในการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาสนาอาญา

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักกัลยาณมิตรต่อการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาสนาอาญา พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง หลักกัลยาณมิตรและหลักการดำเนินชีวิตของบุคลากรศาสนาอาญา โดยรวมและแต่ละด้าน ทุกคู่ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง

ศาสนามีความสำคัญต่อมนุษย์ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพราะทำให้คนมีศีลธรรม คุณธรรมในการดำรงชีวิต การพัฒนาสังคมและประเทศชาติจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้คนได้ปฏิบัติตาม

ศาสนาที่ตนนับถืออย่างถูกต้อง และยึดมั่นต่อหลักธรรมในศาสนา ซึ่งแต่ละศาสนาก็มีหลักคำสอน เนื้อหาสาระต่างกัน แต่ทุกศาสนาก็มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน คือ ต้องการให้ศาสนิกชนของตนได้พบกับความสุขความเจริญในการดำรงชีวิต

พระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้ายังทรงแบ่งมิตร เป็น ๒ ประเภท คือ มิตรแท้กับมิตรเทียม ญูญแจสำคัญที่จะทำให้เราประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิตไปสู่ เป้าหมายระดับต้นนั้นก็คือ การคบ กัลยาณมิตรหรือคนดี หรือการสร้างเครือข่ายคนดีนั่นเอง

กัลยาณมิตรจึงมีความหมายว่าเพื่อนที่ดีเพื่อนที่งามหรือเพื่อนที่รักใคร่คุ้นเคยที่ดีเพื่อนรักใคร่คุ้นเคยที่งาม กัลยาณมิตรมิได้หมายถึงเพื่อนที่ดีตามความหมายทั่วไปเท่านั้น แต่เป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม มีความตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม ทำหน้าที่ของชาวพุทธที่ดีเพื่อยังประโยชน์ให้ถึงพร้อมทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ผู้สั่งสอนแนะนำชักนำไปในหนทางที่ถูกต้องดีงาม

นอกจากงานวิจัยฉบับนี้ สามารถแยกแยะปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความเป็นกัลยาณมิตร นอกจากนั้นแล้วยังสามารถกล่าวได้ว่า บุคลากรของศาลอาญามีความเป็นกัลยาณมิตรที่มีความเป็นมิตรแท้ เพราะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับหลักการดำเนินชีวิต

หน้าที่ของ กัลยาณมิตร และคุณธรรมของกัลยาณมิตร แม้จะมีการบัญญัติคำศัพท์ที่แตกต่างกันบ้าง แต่โดยความมุ่งหมายแล้วเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือหมายถึงผู้ หรือสิ่งที่จะเกื้อกูลสนับสนุน ส่งเสริม เป็นแบบอย่างที่ดี ในการพัฒนาชีวิต ในการบรรลุถึงจุดหมาย ในแง่ของประเภทและหน้าที่

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรนั้น จากการศึกษาพบว่า บุคคลทั่วไปสามารถเป็นกัลยาณมิตรหรือเป็นมิตรที่ดีให้แก่กันได้ เช่น บิดามารดาสามารถเป็นกัลยาณมิตรให้บุตรธิดาและบุตรธิดาก็สามารถเป็นกัลยาณมิตรให้บิดามารดา คนรับใช้สามารถเป็นกัลยาณมิตรให้กับนาย นายก็สามารถเป็นกัลยาณมิตรให้กับคนรับใช้ได้ ครูบาอาจารย์สามารถเป็นกัลยาณมิตรให้กับลูกศิษย์ได้ในทางตรงข้ามลูกศิษย์สามารถเป็นกัลยาณมิตรให้กับครูบาอาจารย์ได้เช่นเดียวกัน ไม่เฉพาะแต่มนุษย์คนกับสัตว์ยังเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน หรือกระทั่งสัตว์กับสัตว์ก็เป็นกัลยาณมิตรต่อกันได้การทำหน้าที่กัลยาณมิตร ไม่เพียงให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือเกื้อกูลให้ประสบความสุขความเจริญในภพชาตินี้เท่านั้น ยังสามารถช่วยให้มีชีวิตในภพชาติเบื้องหน้าหรือชีวิตหลังความตายอีกด้วย ดัง ตัวอย่าง ที่บิดาเป็นกัลยาณมิตรให้กับบุตร

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- ๑) ควรมีกิจกรรมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน
- ๒) ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสมอง และทักษะในการทำงานให้คล่องแคล่ว ว่องไว เพื่อที่จะได้ทำงานให้องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) ควรมีการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้มีการศึกษาต่อที่สูงขึ้น
- ๔) ควรมีการจัดอบรมจิตภาวนา ทุก ๆ เดือน แบบภาคบังคับ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- ๑) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง โปรแกรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรศาลอาญา
- ๒) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรศาลอาญา
- ๓) ควรศึกษาหลักธรรมด้านพรหมวิหาร ๔ กับบุคลากรศาลอาญา
- ๔) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
- ๕) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำตามหลักพละ ๔

อาญา

ในองค์กร